

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

Rok III

WARSZAWA, dnia 5 marca 1937 r.

Nr 5

T R E Ś Ć:

I. OCHRONA I INSPEKCJA PRACY.

	Str.
Poz. 45. Okólnik Nr 6/37 M. O. S. z dn. 20.II. 1937 r. Nr Pin. 1-b/0-7 w sprawie uchylenia punktu 6 okólnika Nr 43/36	168
Poz. 46 Orzeczenie Nadzw. Komisji Rozjemczej ustalającej warunki pracy i płacy robotników rolnych na obszarze woj. krakowskiego na rok służbowy 1937/38	168

II. ZATRUDNIENIE I MIGRACJA.

Poz. 47. Pismo okólne M. O. S. z dn. 27.II. 1937 r. Nr Pzm. 11 A/12-7 w sprawie pobierania opłaty na rzecz Funduszu Pracy od importowanych żarówek	175
---	-----

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Poz. 48. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 29.I. 1937 r. o przekazywaniu składek za pracowników umysłowych i łączeniu uprawnień emerytalnych (Dz. U. R. P. z dnia 19 lutego 1937 r. Nr 11, poz. 76).	175
---	-----

IV. OPIEKA SPOŁECZNA.

Poz. 49. Pismo okólne M. O. S. z dn. 27.II. 1937 r. Nr Oin. 33/I/3-7 w sprawie druków inwalidzkich.	179
--	-----

V. ZDROWIE PUBLICZNE.

Poz. 50. Pismo okólne M. O. S. z dn. 25.II. 1937 r. Nr Zn. 3e/26-6 w sprawie zajętych środków odurzających.	179
--	-----

VI. SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE.

Poz. 51. Okólnik Nr 5/37 M. O. S. z dn. 20.II. 1937 r. Nr Bpd. 18/1-7 w sprawie odpowiedzialności za naruszenie obowiązków służbowych.	181
Poz. 52. Okólnik Nr 7/37 M. O. S. z dn. 20.II. 1937 r. Nr Or. 5/1-7 w sprawie dostarczania pracy żołnierzom, zwolnionym do rezerwy	182

Poz. 53. Zmiany personalne w okresie od dn 16.II. do 1.III.1937 r. w Zarządzie Centralnym M. O. S., w urzędach i zakładach podległych.	182
Poz. 54. W sprawie wydawnictwa p. t. „Pisma zbiorowe Józefa Piłsudskiego”	183
Poz. 55. W sprawie „Rocznika Służby Zagranicznej R. P. na rok 1937”	183
Poz. 56. W sprawie wydawnictwa „Polska po roku 1926”	184

I. Ochrona i inspekcja pracy.

45.

OKÓLNIK Nr 6/37

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 20 lutego 1937 r. Nr Pin. 1b/0-7

w sprawie uchylenia punktu 6 okólnika
Nr 43/36.

Do

*Panów inspektorów pracy wszystkich
okręgów i obwodów.*

W związku z prowadzeniem do sprawozdania rocznego z działalności Inspekcji Pracy tablicy X, dotyczącej udzielonych zezwoleń na przedłużenie czasu pracy i pracę nocną, uchyła się punkt 6-ty okólnika Nr 43/36 z dnia 1 sierpnia 1936 r. Nr Pin 1b/0-6 w sprawie wykazów liczbowych, informacji itp., nadsyłanych periodycznie (Dz. Urz. M. O. S. Nr 16/36, str. 445).

Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu:

(—) *M. Klott*

46.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na obszarze województwa krakowskiego na rok służbowy 1937/38.

Na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opieki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych Komisji Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686) oraz zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 stycznia 1937 r. (Monitor Polski Nr 21, poz. 32), Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza

w składzie: Przewodniczącego Wacława Preniera Naczelnika Wydziału, jako przedstawiciela Ministerstwa Opieki Społecznej, inż. Konstantego Czerniewskiego, jako przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, i sędziego Jana Lubelskiego, jako przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości, na posiedzeniach odbytych w dniach 16, 17 i 18 lutego 1937 r. w Krakowie w sprawie warunków pracy i płacy robotników rolnych w województwie krakowskim — po wysłuchaniu opinii przedstawicieli pracodawców i pracowników rolnych biorąc pod uwagę zarówno ogólną sytuację gospodarstw rolnych jak i całokształt warunków zatrudnienia w rolnictwie

o r z e k ł a

warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1937/38 w województwie krakowskim ustalić jak następuje:

DZIAŁ I.

§ 1. Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1937 r. do dnia 31 marca 1938 r. i dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, a z drugiej strony zatrudnionych przez nich ordynariuszy, a mianowicie: fornali, parobków, stróżów, pastuchów, poganiaczy, luzaków, dozorców gospodarczych, a to gumiennych, karbowych i polowych, rzemieślników folwarcznych, tj. kowali i stelmachów oraz stałych pracownic stajennych. Służba osobista pracodawcy, choćby pracująca dorywczo na folwarkach, nie podlega niniejszemu orzeczeniu.

Stawowi objęci są orzeczeniem niniejszym tylko w tym wypadku, jeżeli są ordynariuszami stałymi, zamieszkującymi w mieszkaniach folwarcznych.

Inwalidzi pracujący równie skutecznie jak pracownicy z normalną zdolnością do pracy pobierają równe z nimi wynagrodzenie tak w gotówce jak i w naturaliach. Inwalidzi ze zmniejszoną zdolnością do pracy pobierają odpowiednio niższe wynagrodzenie.

§ 2. Orzeczenie niniejsze obowiązuje na rok. Rok służbowy zaczyna się od dnia 1 kwiet-

nia 1937 r. a kończy się dnia 31 marca 1938 r. Obie strony obowiązują trzymiesięczne wypowiedzenie indywidualnej umowy pracy przed upływem terminu wygaśnięcia niniejszego orzeczenia, a najpóźniej dnia 31 grudnia 1937 r. Robotnikowi, któremu wypowiedziano pracę, pracodawca obowiązany jest wydać przy wypowiedzeniu zaświadczenie o zwolnieniu (konotatkę). Niewypowiedzenie umowy o pracę do dnia 31 grudnia 1937 r. włącznie oznacza zawarcie umowy na rok następny. Uchylenie się przez którąkolwiek ze stron od przyjęcia wypowiedzenia umowy o pracę, też nie przedłuża. Zwalnianemu pracownikowi przed opuszczeniem miejsca pracy winny być wydane wszystkie niesporne a należne za okres jego pracy świadczenia zarówno w gotówce, jak i w naturaliach. Złośliwe wstrzymanie wypłaty tego wynagrodzenia lub też wstrzymanie wypłaty wynagrodzenia wskutek lekceważenia przez pracodawcę swych zobowiązań może powodować unieważnienie wydanej konotatki. Rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu roku nastąpić może na zasadzie orzeczenia Komisji Rozjemczych, lub też wyroków sądów państwowych, działających według kompetencji.

W razie przejęcia obiektu w całości lub części do rządowej parcelacji wolno jest wypowiedzieć umowę o pracę w innym terminie, niż przewiduje orzeczenie, przy czym rozwiązanie umowy nie może nastąpić wcześniej niż z dniem 30 czerwca przy zachowaniu 3 miesięcznego terminu wypowiedzenia: o ile w okresie tych 3 miesięcy nie nastąpi wprowadzenie robotnika w posiadanie nabytej działki, termin rozwiązania umowy przesuwają się do daty wejścia w posiadanie. Wyżej wymienione wypowiedzenie możliwe jest tylko w tym wypadku, o ile robotnikowi wraz z działką przyznane zostaje prawo sprzętu o wartości co najmniej 150 zł.

§ 3. Zatargi wynikłe na tle umowy o pracę pomiędzy pracodawcami a robotnikami rolnymi, regulują Komisje Rozjemcze, bądź sądy państwowe według kompetencji. Do czasu uzyskania właściwego orzeczenia lub wyroku nie wolno: 1) pracodawcy wstrzymać świadczeń, 2) pracownikowi przerywać pracy.

W wypadkach wyjątkowo ciężkiego przewinienia może pracodawca wstrzymać przed orzeczeniem lub wyrokiem świadczenia, w razie jednak wygrania sporu przez robotnika, pracodawca winien wydać zaległe świadczenia wraz z dodatkiem miesięcznym w wysokości 2%.

§ 4. Orzeczenie niniejsze stanowi w myśl ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracowników mniej korzystne, niż warunki orzeczenia niniejszego, są nieważne, z wyjątkiem specjalnych wypadków, przewidzianych w tym orzeczeniu.

§ 5. Orzeczenie niniejsze nie uprawnia do obniżenia istniejących warunków wynagrodzenia niż poniżej określone, dopuszczalna jest jednak zamiana poniżej określonych świadczeń na inne za obopólnym porozumieniem.

§ 6. Pracodawca obowiązany jest wydać pracownikowi bezpłatnie książeczkę obrachunkową, zawierającą ilość wydanych mu ordynarii i pensji, oraz spis powierzonych mu inwentarzy. Książeczka obrachunkowa może służyć jako dowód dla Komisji Rozjemczej, stwierdzający ilość wydanych poborów.

§ 7. Zawarcie indywidualnej umowy z ordynariuszem nie może być uzależnione od trzymania przez niego posyłek.

Żony pracowników nie mogą być zmuszane do pracy. Dojenie krów i inne roboty mogą się odbywać na zasadzie osobnej umowy.

§ 8. Pracodawców oraz ich zastępców obowiązują grzeczne traktowanie pracowników i ścisłe przestrzeganie orzeczenia, a zwłaszcza regularne wypłacanie świadczeń i płac orzeczeniem przewidzianych.

Pracowników obowiązują grzeczność wobec pracodawców i ich zastępców, ścisłe przestrzeganie zawartych umów, pilne i sumienne spełnianie obowiązków, dążność do jaknajwiększej wydajności pracy i stosowanie się do wszystkich zarządzeń pracodawcy lub jego zastępcy, odnoszących się do wykonywania obowiązków służbowych, oraz przestrzeganie wszystkich przepisów porządkowych w obrębie folwarku, jako też dbałe i staranne obchodzenie się z powierzonym sobie inwentarzem żywym i martwym.

§ 9. Rozkład godzin pracy ustala się według poniższej tabeli, przy czym fernali mają być zwalniani przed południem o ½ godziny wcześniej, aniżeli inne kategorie pracowników, a to dla koniecznego obrządku inwentarza.

Przyjmuje się czas słoneczny z tym, że za początek pracy z rana i po południu uważa się wyjście z podwórza, a za koniec zejście z pola. Początek i koniec pracy zaznacza się sygnałem. O ile pole odległe jest więcej niż 2 km od podwórza, robotnika należy zwolnić z pracy o 10 minut wcześniej w stosunku do każdego kilometra powyżej 2-ch.

W razie pilnej potrzeby powyższy podział pracy może być zmieniony, jednak w ten sposób, aby ogólna ilość godzin została ta sama.

Na żądanie pracodawcy w razie pilnej potrzeby pracownicy są obowiązani do pracy poza wyżej określonym czasem, lecz za osobnym wynagrodzeniem, po cenach za godzinę o 50% wyższych od przeciętnego pełnego zarobku godzinnego odnośnej kategorii robotników. Samowolne i nieusadzone opuszczenie roboty podczas godzin pracy, jak i samowolne spóźnianie się do pracy jest niedozwolone i powoduje po-

trącenia w stosunku procentowym jak za godziny nadliczbowe.

Powyższy rozkład pracy nie obowiązuje w stosunku do pastuchów, stróżów nocnych

Tabela czasu pracy.

Miesiąc	Praca do południa	Przerwa na śniadanie	Przerwa obiadowa	Praca po południu	Przerwa na podwieczorek
Styczeń	8 — 12	—	1½	1.30—4	—
Luty	7.30 — 12	—	1½	1.30—5	—
Marzec 1—10 11—20 21—31	7 — 12	—	1½	1.30—5.30 1.30—6 1.30—6.30	—
Kwiecień 1—10 11—20 21—30	6 — 12	½	1½	1.30—6.40 1.30—7 1.30—7.20	—
Maj 1—10 11—20 21—31	6 — 12	½	1½	1.30—7.30 1.30—7.50 1.30—8	½
Czerwiec 1—10 11—20 21—30	6 — 12	½	2	2—8.20 2—8.20 2—8.30	½
Lipiec 1—10 11—20 21—31	6 — 12	½	2	2—8.30 2—8.20 2—8	½
Sierpień 1—10 11—20 21—31	6 — 12	½	2	2—7.50 2—7.30 2—7	½
Wrzesień 1—10 11—20 21—30	6 — 12	½	1½	1.30—6.40 1.30—6.20 1.30—6	—
Październ. 1—10 11—20 21—31	7 — 12	—	1½	1.30—5.50 1.30—5.20 1.30—4.30	—
Listopad	7.30 — 12	—	1½	1.30—4.15	—
Grudzień	8 — 12	—	1½	1.30—3.45	—

i dozorców, o ile wykonane przez nich roboty nie przekraczają ich zwykłych obowiązków.

§ 10. Obrządek inwentarza odbywa się poza godzinami pracy bez specjalnej dopłaty. Budzenie i wstawanie do obrządku inwentarza oraz naszykowania wozów i narzędzi powinno mieć miejsce nie wcześniej niż o 2 godziny przed rozpoczęciem pracy. Obrok, siano itp. karma dla inwentarza mają być przygotowane uprzednio w godzinach pracy w miejscach na to wyznaczonych.

Kolejne dyżury przy inwentarzu w nocy lub w dni świąteczne obowiązują wszystkich fernali bez specjalnej dopłaty. Pastuch, jak również kolejno stałe pracownice stajenne, są wolni od pracy co trzeci dzień świąteczny (niedziele i święta) i na ten czas zastępuje się ich przez innych na ten cel wyznaczonych pracowników.

Praca w dni świąteczne może być wykonywana li tylko za obopólną zgodą i na warunkach o 100% wyższych od płacy w dni powszednie.

Stróże nocni mają codziennie wolny czas do zakończenia robót przedpołudniowych, w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym z wyjątkiem pory obiadowej aż do rozpoczęcia stróżowania, następnie mogą zaś być zatrudnieni przy robotach koło inwentarza, w domu itp. Jeżeli stróż nocny w miesiącach letnich stróżuje w porze obiadowej, wówczas otrzymuje później czas wolny równy przerwie obiadowej. W miesiącach od 1 października do 31 marca stróż nocny otrzymuje od pracodawcy kożuch lub inne odpowiednie ciepłe okrycie na czas warty.

Stróż, przyłapany na spaniu podczas pełnienia obowiązków stróżowania, może być karany za pierwszym razem grzywną w wysokości 3 kg. żyta, za drugim razem grzywną w wysokości 6 kg. żyta, za trzecim razem wydalaniem.

§ 11. W dni ulewne i wyjątkowej niepogody roboty w polu nie powinny być wykonywane.

§ 12. Ordynariusz pobiera płacę w gotówce i ordynarię przewidzianą dla poszczególnych powiatów lub ich części w § 15-tym niniejszego orzeczenia.

Wypłatę gotówkową uskutecznia się z dołu kwartalnie lub za obopólnym porozumieniem miesięcznie, nie później jak w 7 dni po danym terminie. Ordynarię wydaje się z góry i to w pierwszych 2-ch tygodniach każdego kwartału. W wypadku spóźnienia z wydaniem ordynarii dłużej niż 1 miesiąc, nie spowodowanego wypadkami losowymi — otrzymuje ordynariusz za każdy miesiąc zwłoki ustawowy procent w zbrożu jako odszkodowanie, z wyjątkiem drugiego kwartału, w którym winna być wydana co najmniej połowa przypadającej ordynarii w terminie.

§ 13. W skład ordynarii wejdzie 3 q pszenicy, 6 q żyta, reszta w zbożu jadalnym z wyłączeniem owsa. Zboże wydawane na ordynarię musi być dobre, zdrowe i dobrze oczyszczone.

W majątkach podkarpackich i innych, w których pszenicy się nie produkuje, obowiązuje stosunek 2 q pszenicy.

§ 14. Mielenie zboża odbywa się na koszt pracodawcy, w młynie przez pracodawcę wskazanym, przy czym nie więcej niż połowa ordynarii może być zmielona na pytel.

W zamian za pokrycie rzeczywistego kosztu przemiału może pracodawca wydać pracownikowi 10% tej ilości zboża, jaka miała by zostać oddana do przemiału.

§ 15. Obowiązujące wynagrodzenie w stosunku rocznym wynosi:

- I. Powiat Bochnia z wyjątkiem okręgu Wiśnicz Sąd,
- „ Kraków z wyjątkiem okręgu Podgórze i Skawina Sąd,
- „ Brzesko okrąg całego powiatu,
- „ Chrzanówokrąg Krzeszowice Sąd,
- „ Mielec okrąg Mielec Sąd,

Ordynaria 12¹/₂ q i pensja zł 140.—

- II. Powiat Biała okrąg całego powiatu,
- „ Jasło okręgi Brzostek Sąd i Jasło Sąd,
- „ Chrzanów okrąg Chrzanów Sąd,
- „ Dąbrowa okrąg całego powiatu,
- „ Myslenice okrąg Dobczyce Sąd,
- „ Kraków okręgi Podgórze Sąd i Skawina Sąd,
- „ Mielec okrąg Radomyśl Wielki Sąd,
- „ Ropczyce okręgi Ropczyce Sąd, Dębica na południe od linii kolejowej,
- „ Tarnów okrąg Tuchów Sąd,
- „ Wadowice okrąg całego powiatu,
- „ Bochnia okrąg Wiśnicz Sąd,
- „ Żywiec okrąg całego powiatu z wyjątkiem okręgu Sucha Sąd,

Ordynaria 12 q i pensja zł 126.—

- III. Powiat Ropczyce okręgi Pilzno Sąd i Dębica Sąd na północ od linii kolejowej,
- „ Chrzanów okrąg Jaworzno Sąd,
- „ Limanowa okrąg całego powiatu,
- „ Myslenice cały powiat z wyjątkiem okręgu Dobczyce Sąd,
- „ Nowy Sącz okrąg całego powiatu,
- „ Jasło okrąg Zmigród Sąd,
- „ Gorlice okrąg całego powiatu,
- „ Żywiec okrąg Sucha Sąd,
- „ Tarnów okrąg Ciężkowice Sąd,
- „ Nowy Targ okrąg całego powiatu.

Ordynaria 11 q i pensja zł 122.—

§ 16. Stelmasi i niekwalifikowani rzemieślnicy otrzymują co najmniej od 2 q ordynarii

więcej, przy tym zwiększa się o 1 q ilość pszenicy i o 1 q ilość żyta, oraz wyższą o 50% pensję aniżeli ordynariusz.

Natomiast kwalifikowani rzemieślnicy, wykazujący się przepisany dowodem uzdolnienia, otrzymują o 3 q ordynarii więcej, przy tym zwiększa się o 1¹/₂ q ilość pszenicy i 1¹/₂ q ilość żyta, oraz wyższą o 100% pensję aniżeli ordynariusz.

§ 17. Polowi i karbowi otrzymują taką ordynarię jak fornale, przewidzianą dla danej kategorii powiatów, oraz pensję: polowi o 25%, a karbowi o 50% więcej niż fornale.

§ 18. Luzacy (poganiacze, mastelarze itp.) żonaci lub posiadający rodzinę w wyłącznym utrzymaniu, otrzymują o 1 q ordynarii i pensji o 10 zł mniej niż fornale, nie żonaci zaś otrzymują tylko 50% świadczeń w naturze i gotówce fornala.

Luzak nie jest obowiązany do obrządku inwentarza z wyjątkiem wypadków zastępstwa chorego fornala.

§ 19. Zależnie od umowy przy godzeniu ordynariusz otrzymuje bądź 0.20 ha pola należyście wynawożonego pod ziemniaki i 5 q gotowych ziemniaków, bądź też 30 q gotowych ziemniaków. Ponadto pracownicy otrzymują 0.036 ha (100 sążni) pola obrobionego i wynawożonego w pobliżu domu pod ogrodowiznę.

Sadzenie ziemniaków winno odbywać się, jeżeli nie umówiono inaczej w danym majątku, w połowie między początkiem i końcem sadzenia ziemniaków dworskich. Pole przeznaczone pod ziemniaki powinno być w takim samym stanowisku, jak pole przeznaczone pod ziemniaki dworskie. Przygotowanie mechaniczne ziemi pod ziemniaki i obróbka ich winny być takie same jak ziemniaków dworskich. Zastrzega się że wszystkie ziemniaki powinny być sadzone obok siebie w jednym miejscu.

O ile pracownik nie posiada sadzonek, może otrzymać takowe od pracodawcy w ilości potrzebnej do zasadzenia należytej roli, wówczas z przewidzianej w umowie ilości roli potrąca się przestrzeń ziemi odpowiadającą ilości wydanych ziemniaków.

§ 20. Ordynariusz może trzymać na oborze dworskiej 1 krowę z przychówkiem do 2-ch miesięcy. O ile ordynariusz ugodzony został bez prawa trzymania krowy, otrzymywać będzie mleko niezbierrane w ciągu 6-ciu miesięcy zimowych po 1¹/₂ litra, zaś w ciągu miesięcy letnich po 2¹/₂ litra mleka dziennie.

Rzemieślnicy mogą trzymać dwie krowy z przychówkiem do 2-ch miesięcy. O ile rzemieślnik został ugodzony bez prawa trzymania drugiej krowy, otrzymuje w ciągu 6-ciu miesięcy zimowych po 1¹/₂ litra, zaś w ciągu 6-ciu miesięcy letnich po 2¹/₂ litra mleka dziennie. W razie zaś zakazu przez pracodawcę trzymania 2-ch krow otrzymuje rzemieślnik w ciągu 6-ciu

miesiący zimowych po 3 litry, a w ciągu 6-ciu miesięcy letnich po 5 litrów mleka dziennie.

W wypadkach trzymania przez pracownika jednej krowy otrzymuje on na okres zapuszczania krowy i to raz do roku 100 litrów mleka niezbranego.

Wprowadzenie do dworskiej obory nowej sztuki bydła nie może nastąpić bez uprzedniego zezwolenia pracodawcy lub jego zastępcy, a to dla uniknięcia zawleczenia zarazy.

W wypadku trzymania krowy przez ordynariusza — pracodawca daje latem bezpłatne utrzymanie na wystarczającym pastwisku takim, jak dla bydła dworskiego, z wyjątkiem sztucznych pastwisk. W razie braku odpowiedniego pastwiska należy wydawać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zimę wydaje się na każdą krowę 6 q gotowych ziemniaków, lub 9 q buraków, albo 12 q liści buraków cukrowych, należyście zakonserwowanych, albo 12 q dołowanych wytlóków, lub 15 litrów wywaru dziennie na krowę. Poza tym 8 kg siewki i plew zbożowych dziennie na krowę oraz potrzebne plewy dla trzody chlewnej.

Trzymanie kur jest dozwolone, trzymanie zaś gęsi, kaczek, gołębi i królików uzależnia się od zgody pracodawcy.

§ 21. Ordynariusz otrzymuje opał w stosunku rocznym w ilości 20 q węgla i 3 m przestrzenne suchego drzewa szczapowego, wydawane miesięcznie z góry. W zamian za węgiel może być wydawane drzewo w stosunku do 2½ q węgla 1 m przestrzenne drzewa szczapowego, względnie 1½ m przestrzenne trzebieży.

Ponadto pracownik otrzymuje dla oświetlenia naftę w ilości 12 litrów na okres 6-ciu miesięcy zimowych i 4 litry na okres 6-ciu miesięcy letnich.

§ 22. Ordynariusz otrzymuje mieszkanie składające się co najmniej z jednej izby z podłogą drewnianą oraz komorą. Izby winny być wytykowane, a co najmniej dokładnie wylepione, ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach. W oknach mają być całe szyby, a w razie stłuczenia się szyb pracownik jest obowiązany wstawić je w ciągu 2-ch tygodni. Wapna do bielenia dostarcza pracodawca dwa razy do roku w ogólnej ilości 15 kg na mieszkanie. Mieszkania mają być ze szczelnym dachem. Tam, gdzie dachy są popsute, muszą one być naprawione w ciągu miesięcy letnich. W majątkach, gdzie woda zacieka do piwnic i mieszkań pracowników, winny one być zabezpieczone w ciągu lata od wody napływowej.

W wypadku, gdy w mieszkaniach pracowników nie zostały ułożone podłogi, pracodawca winien wydać dodatkowo 3 q węgla w stosunku rocznym ponad normę przewidzianą w § 21.

Pracodawcy winni dbać, aby otoczenie mieszkań pracowników było higieniczne. Obo-

wiązuje wybrukowanie dostępu do studzien, oraz zastąpienie zgniłych cembrzyn nowymi, lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia. Zbiorniki na nawóz nie mogą się znajdować w bliższej odległości, aniżeli 20 m od mieszkań służbowych. Pracownicy mają składać nawóz ze swoich chlewów w przeznaczonym na to miejscu.

W pobliżu mieszkań mają się znajdować zasłonięte ustępy w dostatecznej ilości, które pracownicy obowiązani są utrzymywać w porządku i czystości. Gdzie jest odpowiednie pomieszczenie w dotychczasowych budynkach lub nowo budowanych mieszkaniach, winna być urządzona łaźnia. W innych majątkach, o ile istnieje możliwość, pracodawcy są obowiązani do urządzenia kąpielni.

Pracownicy są obowiązani utrzymywać mieszkania i otoczenie w porządku. Trzymanie inwentarza i królików oraz rąbanie drzewa w mieszkaniu jest stanowczo wzbronione. Sublokatorów nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy, któremu przy wprowadzeniu ma być zameldowany skład rodziny pracownika.

§ 23. Pracownik otrzymuje pomieszczenie na ziemniaki, pomieszczenie dla bydła we wspólnej czeladnej oborze, lub w specjalnie przeznaczonym na to budynku, oraz pomieszczenie dla 2-ch sztuk dorosłych trzody chlewnej i pomieszczenie na opał. Nadto w miarę potrzeby słomę do sienników, na ściółkę i na przykrycie okopczwiny.

§ 24. Obowiązujące wynagrodzenie dla stałych pracowników stajennych w stosunku rocznym wynosi:

w I-ej kategorii powiatów określonej w § 15 — ordynaria 9 q w tym 2 pszenicy, i pensja zł 130.—;

w II i III-ej kategorii powiatów określonych w § 15 — ordynaria 8 q zboża, w tym 2 q pszenicy i pensja zł 115.—.

Przy wydawaniu ordynarii obowiązuje § 14 orzeczenia.

Nadto stałe pracownice stajenne mają prawo trzymania jednej krowy lub otrzymywać 1½ litra mleka niezbranego dziennie. Poza tym stałe pracownice stajenne otrzymują 0.15 ha pola wynawożonego pod ziemniaki i 0.027 ha (czyli 75 sążni) pola pod ogrodowiznę, tudzież 15 q węgla i 3 m przestrzenne drzewa szczapowego. W razie zamiany opału ma zastosowanie przepis § 21 niniejszego orzeczenia.

§ 25. Pracownicy otrzymują w razie potrzeby:

- 1) a) zbiorowa furmankę do jednego z najbliższych młynów i z młyna,
- b) do zwózki w dni powszednie swoich produktów rolnych, wyprodukowanych w tymże folwarku,

c) po księdza z chrztem, ślubem i pogrzebem,

2) jedną furmankę na miesiąc w dzień świąteczny, wybrany przez pracowników, do najbliższego miasta, względnie stacji kolejowej, o ile odległość teje wynosi więcej niż 2 km.

Fornalowi jadącemu w interesie pracowników furmanką w powszednie czy też świąteczne dni nie należy się żadne dodatkowe wynagrodzenie, jak również za kolejne wyjazdy w dni świąteczne, po lekarza, do kościoła itp.

Wyjazdy noszące wyraźnie charakter wyjazdów prywatnych pracodawcy, poza godzinami pracy, winny być wynagradzane jako praca poza godzinami służbowymi, a więc o 50%, a w dni świąteczne o 100% wyżej.

§ 26. Pracownikowi wysłanemu w drogę należy się tytułem strawnego za całą dobę zł 1.80, za obiad 90 gr, za kolację 70 gr, nadto w razie konieczności noclegu należy się pracownikowi zwrot rzeczywistych wydatków za nocleg. Opóźnienie posiłku o 2 godziny nie pociąga za sobą wypłaty strawnego. W drodze godziny pracy nie obowiązują.

§ 27. Pracownik otrzymuje w ciągu roku na żądanie 12 dni płatnego urlopu w dni nieświęteczne. Wybór dni urlopu odbywa się w porozumieniu z pracodawcą lub jego zastępcą. Poza tym odchodzącemu robotnikowi należy się 6 dni wolnych od pracy na wyszukanie posady, bez potrącenia świadczeń.

§ 28. Robotnicy zatrudnieni przy sianu nawozów sztucznych otrzymują 20 gr od 1 ha oraz worki dla ochrony odzieży, zaś przy sianiu azotniaku i wapna okulary na oczy. Do tych ostatnich prac nie można używać pracowników młodocianych nie mających ukończonych 18-tu lat.

§ 29. Na wypadek śmierci pracownika, jego żona i dzieci mają otrzymywać przez pół roku połowę wszystkich świadczeń zarówno w gotówce jak i w naturaliach, przewidzianych w niniejszym orzeczeniu. O ile ziemniaki zostaną zasadzone przed śmiercią pracownika, zbiór ich przypada na własność rodziny zmarłego.

W razie śmierci pracownika rodzina otrzymuje tytułem zapomogi 25 zł, na wypadek śmierci żony pracownika otrzyma on tytułem zapomogi 20 zł, a na wypadek śmierci dziecka 15 zł zapomogi. We wszystkich wymienionych wypadkach otrzyma pracownik lub jego rodzina trumnę, zrobioną na miejscu, względnie równoważnik w gotówce w razie odmowy przyjęcia trumny.

§ 30. Do czasu wprowadzenia ustawowego ubezpieczenia na starość pracodawcom nie wolno przy końcu roku służbowego wręczać terminalek tym ordynariuszom, którzy przepracowali na dobro pracodawcy lub danego gospodarstwa 25

lat i stracili całkowitą lub częściową zdolność do pracy z tytułu starości. Powyższy okres 25 lat liczy się dla ordynariuszy od ukończenia 18-tego roku życia. Tytułem do zwolnienia tych ordynariuszy nie może być niezdolność do pracy, lecz przewinienia służbowe. Ordynariusze objęci tym paragrafem obowiązani są do wykonywania swych obowiązków w granicach swych zdolności do pracy, pomimo przepracowanych 25 lat. W wypadku stwierdzonej zupełnej niezdolności do pracy z powodu starości, pracownik nie jest obowiązany do pracy i w tym wypadku świadczenia jego muszą być obniżone, jednak nie niżej niż do połowy świadczeń ordynariusza. Udowodnienie zupełnej niezdolności do pracy lub jej zmniejszenia ciąży na pracowniku.

§ 31. Rezerwistom powołanym na ćwiczenia lub w razie mobilizacji, wydaje się świadczenia zgodnie z obowiązującymi w tej mierze ustawami i nie uważa się tego za przerwę w pracy (do § 30 niniejszego orzeczenia).

DZIAŁ II.

Robotnicy sezonowi.

§ 1. Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, z drugiej zaś strony robotników sezonowych na rok służbowy 1937/38.

§ 2. Za robotników sezonowych uważa się tych robotników, którzy mieszkają u pracodawców we wspólnych koszarach i którzy zobowiązują się kontraktem do stałej pracy do robót rolnych w sezonie od dnia ich zalkontraktowania aż do ukończenia wszystkich robót rolnych.

O ile okres pracy sezonowej nie był z góry ustalony, obowiązuje obustronne 14-to dniowe wypowiedzenie pracy.

§ 3. Ustala się trzy kategorie robotników sezonowych:

kategoria	I — kobiety ponad lat 16 i mężczyźni od lat 17 do 20-tu ukończonych lat,
„	II — mężczyźni ponad 21 lat do 24 lat,
„	III — mężczyźni ponad 24 lat.

§ 4. Obszar województwa krakowskiego dzieli się na dwa rejony: do pierwszego rejonu należą miejscowości wymienione w § 15 Działu I orzeczenia dla I grupy wynagrodzenia ordynariuszy; do drugiego rejonu należą pozostałe miejscowości czyli II i III grupy wynagrodzenia ordynariuszy.

§ 5. Ustala się następujące minimalne miesięczne wynagrodzenia robotników sezonowych w złotych:

Rejony	Kategorie robotników		
	I	II	III
I	34.— Zł	36.— Zł	38.— Zł
II	30.— Zł	32.— Zł	34.— Zł

§ 6. W razie wydawania naturalij od wyszczególnionego w § 5 wynagrodzenia gotówkowego można potrącić rzeczywistą wartość naturalij.

§ 7. Wypłatę wynagrodzenia uskutecznia się co miesiąc z dołu z tym, że w okresie pierwszych 2-ch miesięcy pracodawca ma prawo potrącić 40% wypłaty; potrącona suma winna być wypłacona pracownikom przy ostatniej wypłacie z końcem sezonu.

§ 8. Pracodawca obowiązany jest dostarczyć robotnikom sezonowym wspólne mieszkanie, oddzielne dla kobiet i mężczyzn, opał i światło.

§ 9. Oprócz powyższych obowiązują §§ 3, 4, 8, 9 i 11 Działu I niniejszego orzeczenia.

DZIAŁ III.

Stali robotnicy dniówkowi.

§ 1. Orzeczenie niniejsze obowiązuje na rok służbowy 1937/38 z jednej strony wszystkich pracodawców rolnych, z drugiej strony wszystkich stale zatrudnionych przez nich robotników dniówkowych.

§ 2. Za stałych robotników dniówkowych uważa się tych robotników, którzy zawierają z pracodawcą indywidualne umowy i których ilość dni pracy wynosi nie mniej niż 150 w ciągu roku.

§ 3. Kategorie robotników oraz podział na rejony określa się jak w §§ 3 i 4 Działu II niniejszego orzeczenia.

§ 4. Ustala się następujące minimalne wynagrodzenie dzienne gotówkowe w złotych dla robotników dniówkowych:

	Miesiące	Rejony	Kategorie		
			I	II	III
I	Kwiecień Maj Czerwiec	1	0,90	1,00	1,10
		2	0,80	0,90	1,00
II	Lipiec Sierpień Wrzesień Październik	1	1,20	1,30	1,50
		2	1,10	1,20	1,40
III	Listopad Grudzień Styczeń Luty Marzec	1	0,80	0,90	1,00
		2	0,70	0,80	0,90

§ 5. Wypłaty należy uskutecznić co tydzień z dołu, przy czym przez okres pierwszych 50 dni roboczych pracodawca ma prawo potrącić $\frac{1}{3}$ zarobku; potrącona suma winna być wypłacona pracownikowi z końcem okresu, na jaki została zawarta umowa, nie później jednak niż 31 marca 1938 r.

§ 6. Oprócz powyższych obowiązują §§ 3, 4, 8, 9 i 11 Działu I niniejszego orzeczenia.

Kraków, dnia 18 lutego 1937 r.

Przewodniczący:

Przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej

(—) *W. Prenier*

Przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

(—) *K. Czerniewski*

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości

(—) *J. Lubelski*

II. Zatrudnienie i migracja.

47.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 lutego 1937 r. Nr Pzm. 11 A/12-7

w sprawie pobierania opłaty na rzecz Funduszu Pracy od importowanych żarówek.

Do

urzędów wojewódzkich, komisariatu rządu na m. st. Warszawę i Biura Głównego Funduszu Pracy.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30 stycznia 1937 r. Nr D. IV. 22259/1/36, w sprawie pobierania opłaty na rzecz Funduszu Pracy od importowanych żarówek.

za naczelnika wydziału
Inspektor

(—) *M. Krasocki*

1 zał.

Zał. do p. o. M. O. S. z dn. 27.II. 1937 r.
Nr Pzm. 11 A/12-7.

OKÓLNİK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 30 stycznia 1937 r.

L. D. IV. 22259/1/36

w sprawie pobierania opłaty na rzecz Funduszu Pracy od importowanych żarówek.

Do

dyrekcyj ceł w Warszawie, Poznaniu, Lwowie, Mysłowicach i podległych im urzędów celnych.

Wobec wątpliwości nasuwających się niektórym dyrekcjom ceł co do sposobu obliczania

opłaty na rzecz Funduszu Pracy od importowanych żarówek nowych i regenerowanych Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

W myśl art. 23 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163 z 1933 r.) i interpretacji tego artykułu podanej w zarządzeniach z dnia 8 marca 1934 r. L. D. IV. 17682/1/34 i z dnia 10 września 1935 r. L. D. IV. 25035/1/35, podstawą obliczenia opłaty na rzecz Funduszu Pracy od sprowadzonych zza granicy żarówek nowych i regenerowanych jest rachunek wystawiony za te żarówki po potrąceniu bonifikat, zwrotów i skonta kasowego, z doliczeniem do ceny wymienionej w rachunku należności celnych. W związku z tym wyjaśnia się, iż jeśli rachunek wskazuje tylko cenę żarówek bez wyszczególnienia odrębnie właściwej ceny żarówek i odrębnie należności celnych, to choćby rachunek opiewał, iż w cenie mieszczą się należności celne, przy określaniu podstawy do obliczenia opłaty na rzecz Funduszu Pracy, wymierzone należności celne należy doliczać do ceny wymienionej w rachunku. Gdy natomiast w rachunku są wskazane oddzielnie należności celne, w takich wypadkach faktycznie wymierzone należności celne należy doliczać do właściwej ceny żarówek, określonej na podstawie wskazań rachunku.

Gdyby urzędowi celnemu względnie Dyrekcji Ceł cena podana w rachunku wydała się podejrzenie niska, należy przeprowadzić badanie ksiąg handlowych firmy importującej, względnie zasięgnąć opinii Izby Przemysłowo-Handlowej, celem stwierdzenia, czy cenę tę można uważać za rzeczywistą, czy też fałszywie podaną w celu umniejszenia opłaty na rzecz Funduszu Pracy.

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski*

III. Ubezpieczenia społeczne.

48.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 stycznia 1937 r.

o przekazywaniu składek za pracowników umysłowych i łączeniu uprawnień emerytalnych.

(Dz. U. R. P. z dnia 19 lutego 1937 r. Nr 11, poz. 76)

Na podstawie art. 120 ust. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) w brzmie-

niu ustawy z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 347), w związku z art. 17 ust. (1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855), zarządza się, co następuje:

I. Przepisy wstępne.

§ 1. (1) Rozporządzenie niniejsze normuje wzajemne przekazywanie składek oraz zasady nabycia uprawnień emerytalnych na podsta-

wie przekazywanych składek w razie przejścia pracownika umysłowego:

- a) z zatrudnienia, w czasie którego podlegał on obowiązкови ubezpieczenia powszechnego w myśl rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, do zatrudnienia, powodującego wyłączenie pracownika z obowiązku ubezpieczenia powszechnego w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4—6 przytoczonego rozporządzenia i odwrotnie—w razie przejścia z zatrudnienia, powodującego wyłączenie pracownika z obowiązku ubezpieczenia powszechnego, do zatrudnienia, na podstawie którego pracownik podlega obowiązкови ubezpieczenia powszechnego w myśl rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych;
- b) z jednego zatrudnienia, które w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4—6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych uzasadniało wyłączenie pracownika z obowiązku ubezpieczenia powszechnego do innego takiego zatrudnienia.

(2) Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym użyto określenia „rozporządzenie o ubezpieczeniu pracowników umysłowych” należy przez nie rozumieć rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) w brzmieniu obowiązującym.

(3) W dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego:

1) osoby, u których powstaną warunki, uzasadniające zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia powszechnego z powodu objęcia ich uprawnieniami emerytalnymi instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów, wymienionych w art. 5 ust. 1 punkty 4—6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych — określane będą jako „przechodzące do ubezpieczenia zastępczego”;

2) osoby, objęte uprawnieniami emerytalnymi wskazanymi powyżej instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów, u których powstaną warunki, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia powszechnego — określane będą jako „przechodzące do ubezpieczenia powszechnego”;

3) instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, uprawnione w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4—6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych do zabezpieczenia swym pracownikom umysłowym uprawnieniami emerytalnymi we własnym zakresie zamiast w ubezpieczeniu powszechnym — określane będą w skróceniu jako „instytucje zastępcze”.

§ 2. Przekazywanie składek przez Skarb Państwa i Skarbowi Państwa, jak również przekazywanie składek przez Państwowy Zakład Emerytalny i Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu, regulują oddzielne przepisy.

II. Przekazywanie składek.

§ 3. (1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje składki instytucji zastępczej, jeżeli pracownik umysłowy, który był ostatnio ubezpieczony w Zakładzie, przedjdzie do ubezpieczenia zastępczego.

(2) Instytucja zastępcza przekazuje składki Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych lub innej instytucji zastępczej, jeżeli pracownik umysłowy przechodzi z ubezpieczenia zastępczego w tej instytucji do ubezpieczenia powszechnego lub do ubezpieczenia zastępczego w innej instytucji zastępczej.

§ 4. (1) Przekazanie składek następuje, z zastrzeżeniem ust. (3), jeżeli okoliczności, wskazane w § 3, zajdą w ciągu 18 miesięcy od chwili ustania warunków, uzasadniających obowiązek ubezpieczenia powszechnego bądź zwolnienie od tego obowiązku; w razie dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia lub podtrzymywania nabytych uprawnień po ustaniu powyższych warunków, okres 18 miesięcy liczy się od chwili zaprzestania dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia lub podtrzymywania nabytych uprawnień.

(2) Do okresu 18-miesięcznego oraz do przerw wskazanych w ust. (4) nie wlicza się:

1) czasu otrzymywania przez pracownika renty (zaopatrzenia emerytalnego),

2) czasu sprawowania mandatu poselskiego i senatorskiego, czasu służby wojskowej i ćwiczeń wojskowych, niewoli, internowania oraz czasu tymczasowego aresztowania,

3) czasu, w ciągu którego niemożliwe było uzyskanie zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia lub zwolnienie od tego obowiązku, z powodu działań wojennych prowadzonych na obszarze, na którym znajduje się miejsce zamieszkania pracownika,

4) czasu udowodnionej choroby, uniemożliwiającej objęcie bądź wykonywanie zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia lub zwolnienie od tego obowiązku, jeżeli pracownik nie otrzymuje wynagrodzenia od pracodawcy ani nie służy mu prawo do wynagrodzenia,

5) czasu pozostawania bez zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia lub zwolnienie od tego obowiązku z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia, pod warunkiem, iż pracownik rejestrował się we właściwej instytucji w charakterze poszukującego pracy.

(3) Jeżeli okoliczności, wskazane w § 3, zajdą po upływie 18 miesięcy, jednak po okresie nie dłuższym niż 15 lat, przekazanie składek nastąpi dopiero po przebyciu przez pracownika w ubezpieczeniu powszechnym lub zastępczym albo w obu łącznie, okresów czasu, ustalonych w art. 113 ust. 1 zdanie trzecie rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

(4) Składek nie przekazuje się:

1) jeżeli przerwa trwała powyżej lat piętnastu;

2) jeżeli przerwa trwała ponad trzy lata, a wznowienie ubezpieczenia lub objęcie uprawnieniami nastąpiło dopiero po ukończeniu przez pracownika 60 lat życia;

3) jeżeli pracownik otrzymał świadczenie emerytalne od instytucji (przedsiębiorstwa lub zakładu), która byłaby obowiązana do przekazania składek (rentę, emeryturę, pensję itp. lub odpowiadające im świadczenie jednorazowe).

(5) Przez odpowiadające świadczenie jednorazowe, należy rozumieć tylko takie świadczenie jednorazowe, które uzależnione jest od niezdolności do wykonywania zawodu (służby), oraz zwrot składek w razie zameścia.

(6) W razie cofnięcia pracownikowi wypłaty renty (zaopatrzenia emerytalnego) przekazanie składek powinno nastąpić, jeżeli pracownik obejmie zatrudnienie w ciągu 18 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawiadomiono pracownika o cofnięciu wypłaty świadczenia. Przepisy ust. (2), (3) i (4) pkt 1) mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 5. (1) Składki przekazuje się na wniosek instytucji, uprawnionej do otrzymania składek, jeżeli nastąpiły warunki, uzasadniające przekazanie składek.

(2) Instytucja obowiązana jest zgłosić wniosek o przekazanie składek w ciągu 3 miesięcy od dnia zawiadomienia jej przez pracownika, w jakim czasie należał on do ubezpieczenia powszechnego lub był objęty ubezpieczeniem zastępczym.

(3) Należna suma powinna być przekazana w ciągu dni 30 po zgłoszeniu umotywowanego wniosku. Jeżeli jednak przekazanie składek w powyższym terminie nie może nastąpić z powodu nieprzebycia jeszcze przez pracownika okresu czasu, wskazanego w § 4 ust. (3), lub dlatego, że pewien okres pracy nie podlega jeszcze zaliczeniu do ubezpieczenia powszechnego z powodu niezapłacenia składek przez pracodawcę (art. 112 ust. 1 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych), albo wreszcie dlatego, że toczy się jeszcze postępowanie sądowe, administracyjne lub sądowo-administracyjne — przekazanie składek za odpowiednie okresy powinno nastąpić w terminie trzydziestodniowym od dnia ziszczenia się okoliczności, wskazanych w § 4 ust. (3), lub wpłaty składek przez pracodawcę, uzasadniającej zaliczenie odpowiednich okresów, albo wreszcie od dnia uprawomocnienia się wyroku (orzeczenia).

(4) W razie nieprzekazania należnej sumy we właściwym terminie, dolicza się odsetki zwłoki w wysokości odsetek zwłoki, pobieranych od zaległych składek ubezpieczeniowych.

(5) Równocześnie z przekazaniem należności powinno być nadesłane obliczenie jej wysokości oraz wszelkie potrzebne dane i dokumenty.

(6) Do przedawnienia roszczenia o przekazanie składek stosuje się przepis art. 281 kodeksu zobowiązań.

III. Okresy, za które przekazuje się składki i wysokość przekazywanych składek.

§ 6. (1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje właściwej instytucji zastępczej składki na pokrycie świadczeń emerytalnych za cały okres, podlegający zaliczeniu do ubezpieczenia, w wysokości 8% policzalnego wynagrodzenia (płac podstawowych). Jeżeli w okresie po dniu 1 stycznia 1928 r. pobierano składkę w niższej wysokości, przekazuje się składki faktycznie pobierane. Faktycznie pobrane składki przekazuje się również w odniesieniu do okresów dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia.

(2) Przez okres, podlegający zaliczeniu do ubezpieczenia, należy rozumieć również czas pracy zaliczony pracownikowi na podstawie składek otrzymanych z innej instytucji.

(3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje składki, określone w ust. (1) i (2), zmniejszone o 6%, ze składanym procentem, liczonym w okresach rocznych do dnia płatności, według każdorazowej stopy technicznej.

§ 7. (1) Instytucje zastępcze przekazują Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych lub instytucji zastępczej na pokrycie świadczeń emerytalnych pracownika, z zastrzeżeniem przepisu ust. (2):

a) w razie przejścia pracownika do ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych — 8% płac podstawowych, ustalonych w myśl przepisów rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, odpowiadających wynagrodzeniom policzalnym w ubezpieczeniu powszechnym za cały okres zatrudnienia pracownika w instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie, w czasie którego był on zwolniony od obowiązku powszechnego ubezpieczenia emerytalnego;

b) w razie przejścia pracownika do ubezpieczenia w instytucji zastępczej — za cały okres, podlegający zaliczeniu do ubezpieczenia zastępczego, a w każdym razie za cały okres pracy w instytucji zastępczej, — faktycznie pobierane składki, policzone jednak w stosunku nie wyższym niż wynosi ostatnio składka w instytucji zastępczej, do której ma nastąpić przekazanie składek, lecz i nie mniej niż 8% płac podstawowych, ustalonych w myśl punktu a), przy czym nie stosuje się górnej granicy płac podstawowych, obowiązującej w ubezpieczeniu pracowników umysłowych, a za okresy sprzed 1 lipca 1924 r. oblicza się składkę od pierwszej płacy, otrzymanej po 1 lipca 1924 r.

(2) Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” przekazuje w przypadkach określonych w ustępie poprzedzającym i zgodnie z przepisami tego ustępu, składki obliczone od uposażeń pracownika, stanowiących w myśl przepisów przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” podstawę wymiaru zaopatrzenia emerytalnego.

(3) Dyscyplinarne zmniejszenie uprawnień emerytalnych pracownika nie ma znaczenia dla obowiązku przekazania składek.

(4) Instytucja zastępcza przekazuje składki określone w ust. (1) ze składanym procentem, liczoną w okresach rocznych do dnia ich płatności według każdorazowej stopy technicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

(5) W razie otrzymania poprzednio przez instytucję zastępczą za danego pracownika składek z innej instytucji, ciąży na instytucji zastępczej obowiązek przekazania otrzymanej sumy z oprocentowaniem, określonym w ust. (4). To samo dotyczy sum wpłaconych przez pracownika celem nabycia dodatkowych uprawnień emerytalnych.

(6) Przy przekazywaniu składek przez instytucję zastępczą w przypadku, gdy pracownik przeszedł do ubezpieczenia powszechnego, przepis ust. (5) dotyczy tylko tych okresów czasu, kiedy pracownik bądź podlegał obowiązkowi ubezpieczenia powszechnego i był ubezpieczony, bądź nie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia powszechnego z powodu zapewnienia mu odrębnych uprawnień emerytalnych.

§ 8. Gdy w wyniku badań techniczno-ubezpieczeniowych ośmioprocentowa składka w powszechnym ubezpieczeniu emerytalnym pracowników umysłowych ulegnie podwyższeniu lub obniżeniu, wówczas w stosunku do okresów, w których obowiązywała zmieniona składka ubezpieczeniowa, nastąpi również odpowiednie podwyższenie lub obniżenie wysokości składki, określonej w § 6 ust. (1) i w § 7 ust. (1).

IV. Zaliczenie okresów na podstawie przekazanych składek.

§ 9. (1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zalicza pracownikowi wszystkie miesiące, za które składki zostały przekazane, na równi z ubezpieczeniem powszechnym i według zasad, normujących to ubezpieczenie.

(2) Jeżeli składki przekazano po terminie (§ 5 ust. (3)), zaliczenie okresów następuje z dniem otrzymania należnej sumy.

§ 10. (1) Instytucje zastępcze, bez względu na obowiązujące odmiennie przepisy, obowiązane są zaliczyć w całości okres czasu, za który otrzymały składki, do okresu, uzasadniającego w myśl przepisów danej instytucji prawo do świadczeń emerytalnych na wypadek śmierci, na wypadek niezdolności do służby (wykonywania zawodu) i na starość (okoliczności, upraw-

niające pracownika do otrzymania świadczeń na własną prośbę).

(2) Jeżeli przepisy danej instytucji przewidują ponadto uprawnienia emerytalne na wypadek zwolnienia pracownika ze służby po przebyciu w tej instytucji określonego czasu, zaliczenie pracownikowi odpowiedniego okresu do czasu pracy, uzasadniającej prawo do tych świadczeń, odbywa się na zasadzie wewnętrznych przepisów danej instytucji. W każdym razie jednak, po przebyciu przez pracownika w danej instytucji okresu czasu, uzasadniającego prawo do świadczeń w tej instytucji w przypadku zwolnienia go z pracy, instytucja zastępcza, z wyjątkiem określonym w ust. (3), powinna zaliczyć pracownikowi w całości okres czasu, za który otrzymała składki.

(3) Nie naruszając przepisu ust. (1), przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” w przypadku określonym w ustępie poprzedzającym zaliczy pracownikowi za otrzymane składki tyle miesięcy do wysługi emerytalnej, ile wynosi iloraz, wynikający z podzielenia sumy otrzymanych składek, bez uwzględnienia oprocentowania, przez opłatę emerytalną, przypadającą w myśl przepisów, obowiązujących w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe” od pierwszej płacy miesięcznej, otrzymanej na podstawie zatrudnienia w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe”, zwalnającego od obowiązku ubezpieczenia.

(4) Okresy policzalne w myśl ustępów poprzedzających zarówno uzasadniają roszczenie o świadczenie na podstawie zaliczonego okresu czasu w razie zajścia odpowiednich okoliczności, jako też mają wpływ na wysokość zaopatrzenia, wyrażoną w procencie podstawy wymiaru. Sposób ustalania podstawy wymiaru świadczeń określają wewnętrzne przepisy instrukcyj zastępczych.

§ 11. (1) Przekazanie składek w żadnym przypadku nie uzasadnia dwukrotnego zaliczenia tych samych okresów kalendarzowych.

(2) Jeżeli otrzymano składki za okresy czasu policzalne już do wysługi emerytalnej (do miesięcy składkowych) danego pracownika, powinno nastąpić podwyższenie za odpowiedni okres podstawy wymiaru świadczeń emerytalnych, jednak obowiązuje to tylko wówczas, jeżeli wymiar świadczeń odbywa się na podstawie plac przeciętnych. Skutkiem podwyższenia podstawy wymiaru nie może być w ubezpieczeniu powszechnym przekroczone górna podstawa wymiaru świadczeń.

V. Przepisy końcowe.

§ 12. (1) Zrzeczenie się przez pracowników lub ich rodziny uprawnień, wynikających z rozporządzenia niniejszego, jest nieważne.

(2) Nieważne są przepisy i umowy, zmierzające do ograniczenia tych uprawnień na niekorzyść pracowników i ich rodzin.

§ 13. Instytucje zastępcze odpowiadają za szkody, wynikłe z zaniedbania zgłoszenia wniosku o przekazanie składek, oraz z zaniedbania terminowego przekazania składek lub niezgodnego z prawem ich przekazania.

§ 14. (1) Spory wynikłe przy stosowaniu rozporządzenia niniejszego pomiędzy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z jednej strony, a instytucją zastępczą lub interesowaną osobą z drugiej strony, rozstrzygane będą w trybie odwołań od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych według tych samych przepisów i przez te same władze (organa), co spory o obowiązek ubezpieczenia pracowników umysłowych (art. 130 i 164 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych).

(2) Inne spory, a w szczególności spory wymienione w § 13, rozstrzygają właściwe sądy państwowe.

§ 15. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą

do wszystkich przypadków, uzasadniających przekazanie składek, które zaszły od 1 stycznia 1928 r.

(2) Bieg terminów, o których mowa w rozporządzeniu niniejszym, w stosunku do przypadków, dotyczących przekazania składek, które miały miejsce przed dniem jego wejścia w życie, rozpoczyna się od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Nie dotyczy to jednak tych wszystkich przypadków, w których przekazywanie składek lub zgłoszenie wniosku już nastąpiło.

§ 16. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej oraz innym właściwym ministrom.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Stawoj Sładkowski*

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

IV. Opieka społeczna.

49.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 lutego 1937 r. Nr Oin. 33/I/3-7

w sprawie druków inwalidzkich.

Do

urzędów wojewódzkich i komisariatu
rządu na m. st. Warszawę.

Dla uniknięcia na przyszłość zbędnej korespondencji w sprawie druków inwalidzkich Ministerstwo Opieki Społecznej podaje w załączeniu wykaz druków o znaczeniu ogólnym (przewidzianych w rozporządzeniach, zarządze-

niach Ministerstwa), w które Ministerstwo będzie zaopatrywało urzędy podległe.

Zapotrzebowania na powyższe druki powinny być nadsyłane raz na rok, na 2 miesiące przed wyczerpaniem posiadanego zapasu, z podaniem numeru i nazwy druku, ściśle według wykazu.

Druki o charakterze pomocniczym (wewnętrzny użytku) winny być wykonywane we własnym zakresie na powielaczu. Przy większym nakładzie Ministerstwo może zezwolić na wykonanie tych druków w drukarni, z tym jednak, że druki te będą znormalizowane i zracjonalizowane. Zapotrzebowanie kredytów na wykonanie tych druków winno być odpowiednio umotywowane.

Dyrektor Departamentu:

(—) *B. Nakonecznikoff*

1 zał. (Patrz na str. 180)

V. Zdrowie publiczne.

50.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 25 lutego 1937 r. Nr Zn. 3e/26-6

w sprawie zajętych środków odurzających.

Do

urzędów wojewódzkich i komisariatu
rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 18 września 1936 r. Nr L. D. I. 62615/2/36 w sprawie zajętych środków odurzających.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr J. Adamski*

1 zał. (Patrz na str. 181)

WYKAZ DRUKÓW

Grupa: Druki Spraw Inwalidzkich (Inw.)

Nr. katalogowe	N A Z W A D R U K U	format
1	Protokół posiedzenia komisji dla kontroli akt inwalidzkich	A5
2	Uchwała komisji dla kontroli akt inwal.	A4
3	Notatka komisji dla kontroli akt inwal.	A5
4	Pismo o przesłanie akt inwalidzkich	A5
5	Tablica statyst. „Liczba osób badanych przez Inw. Kom. Rew.-Lek.”	A3
6	„ „ „Liczba osób badanych przez Inw. Kom. Odw.”	A3
7	„ „ „Liczba inwalidów wg przyczyn inwalidz.”	A3
8	„ „ „Liczba inwalidów wg wieku i kateg. inw.”	A4
9a	„ „ „Liczba inwalidów wojennych wg narodow. i armii”	A4
9b	„ „ „Liczba inwalidów wojskowych wg narodow. i armii”	A4
10	„ „ „Liczba inwalidów”	A3
11	Orzeczenie Inw, Komisji Rewizyjno-Lekarskiej	A3
12	„ „ „ „ „ „	A4
13	Protokół Inw. Komisji Rew.-Lekarskiej	A4
14	Orzeczenie Inw. Komisji Odwoławczej	A3
15	Protokół Inw. Komisji Odwoławczej	A4
16	Karta ewidencyjna inwalidy wojennego (kolor biały) (kolor zielony)	202 × 217
17	Karta ewidencyjna inwalidy wojskowego (kolor żółty)	A5
18	Przekaz na protezowanie	A5
19	Przekaz na leczenie.	A4
20	Przekaz na leczenie i protezowanie b. skazańca politycznego	A5
21	Książka inwalidzka	A6
22	Decyzja w sprawie rejestracji roszczeń do zaopatrzenia inw.	A4
23	Decyzja w sprawie roszczeń do zaopatrzenia po zaginion.	A4
24	Stwierdzenie odbytej podróży dla inwalidów	A5
25	Świadectwo lekarskie (wdów po inwalidach)	A5
26	Rachunek za dokonane badanie wdów po inwalidach.	A5
27	Orzeczenie Komisji lekarskiej II inst. dla b. skaz. polit.	A4
28	Księga ewidencji legitymacji inw. dla ulg kolejowych	A4
29	Legitymacje kolejowe	A6
30	Zaświadczenie uprawniające do leczenia i protezowania emerytów zawodowych wojskowych	A6

Druki używane w Zarządzie Centr. M.O.S.
Druki statystyczne

UWAGA: Przy sporządzaniu zapotrzebowania na druki wymienione w wykazie należy powoływać skrót nazwy grupy druków, Nr katalogowy, nazwę druku oraz format.

Przykład: Inw. I3 Protokół Inwalidzkiej Komisji Rewizyjno-Lek. format A4.

Zał. do p. o. M. O. S. z dn. 25.II.
1937 r. Nr Zn. 3e/26-6.

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 18 września 1936 r. L. D. I. 62615/2/36

w sprawie zajętych środków odurzających.

Do

*wszystkich dyrekcji cel i urzędów cel-
nych.*

Wobec powstałych w praktyce wątpliwości, jak należy postępować z zajętymi w postępowaniu karnym skarbowym środkami odurzającymi, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej zarządza, co następuje:

Urzędy celne poddają badaniom tylko te specyfiki, które zostały im dostarczone w opakowaniach nie zaopatrzonych w napisy, świadczące o ich właściwościach odurzających.

Badania te powinny być dokonane bezpośrednio przez ekspertów chemików z grona urzędników tych urzędów.

Jeżeli w wyniku badań zajętych specyfików okaże się, iż posiadają one właściwości odurzające, należy przekazać je jak najrychlej Ministerstwu Opieki Społecznej (Departament Służby Zdrowia).

Przekazanie specyfików powinno odbywać się w ten sposób, aby:

1) każdy zajęty specyfik osobno, a w szczególności miejsc otworu, było zalakowane pieczęcią urzędową;

2) wszystkie specyfiki zajęte, należące do jednej sprawy, były zebrane w jedną paczkę,

należycie osznurowaną i zaopatrzoną pieczęcią lakową urzędu;

3) opakowanie należycie zabezpieczono znajdujące się w nim przedmioty przed słu-
zczeniem lub zgnieceniem.

Przekazując paczkę Ministerstwu Opieki Społecznej, urząd celny w swym piśmie podaje wynik dokonanego badania specyfików i dołącza odpis protokołu karnego, w którym powinny być szczegółowo opisane wszystkie zajęte przedmioty z zaznaczeniem, w jakim stanie znajdowało się zewnętrzne opakowanie specyfików w chwili ich zajęcia.

Natomiast wszelkie zajęte w postępowaniu karnym skarbowym specyfiki, dostarczone urzędem celnym w opakowaniach, zaopatrzonych w napisy, świadczące o ich właściwościach odurzających, urzędy celne mają przekazywać bez ich badania, niezwłocznie po otrzymaniu, Ministerstwu Opieki Społecznej (Departament Służby Zdrowia) przy odpowiednim zastosowaniu powyższych wskazań. Specyfiki te zostaną poddane badaniom w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie, który określi rodzaj specyfiku i wyda orzeczenie niezbędne do celów dalszego postępowania karnego.

Wszystkie poprzednie zarządzenia, wydane w powyższej sprawie, równocześnie uchyla się.

Nadmienia się, że przepisy niniejszego okólnika nie mają zastosowania do postępowania z zajętym eterem; w tym zakresie bowiem obowiązuje nadal okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 19 marca 1936 r. L. D. I. 56934/2/35, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu Nr 8, poz. 253.

Dyrektor Departamentu:

(—) *M. Węgrzynowski*

VI. Sprawy ogólnoadministracyjne.

51.

OKÓLNIK Nr 5/37

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 20 lutego 1937 r. Nr Bpd. 18/1-7

w sprawie odpowiedzialności za naruszenie obowiązków służbowych.

Do

Panów dyrektorów departamentów i równorzędnych w Ministerstwie Opieki Społecznej, dyrektorów i kierowników urzędów i zakładów podległych.

Stwierdziłem, że władze niektórych urzędów i zakładów odnoszą się zbyt pobłaźliwie do urzędników, naruszających obowiązki, i nie

wyciągają względem winnych właściwych konsekwencji. Postępowanie takie jest niezgodne z postanowieniem art. 67 ustawy o państwowej służbie cywilnej i szkodzi interesom dobra służby.

W celu usunięcia wspomnianego stanu, zarządzam, ażeby Panowie dyrektorzy i kierownicy:

1) po otrzymaniu wiadomości o naruszeniu przez urzędnika obowiązków służbowych niezwłocznie polecali przeprowadzać dochodzenia wstępne i, w zależności od rodzaju stwierdzonych przewinień, pociągali winnych do odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej;

2) w przypadku wykrycia przestępstw ściganych z urzędu, niezależnie od pociągnięcia winnych do odpowiedzialności dyscyplinarnej—zgodnie z okólnikiem Prezesa Rady Ministrów z dn. 24 listopada 1936 r. Nr 68 (Dz. Urz. M.O.S. Nr 24/36, str. 686) — w ciągu 24 godzin, po

wstępnym zbadaniu sprawy, zawiadamiali prokuratora;

3) przewinień, zawierających w sobie jasne cechy występku służbowego, nie kwalifikowali jako wykroczenia służbowe i nie wymierzali kar porządkowych, lecz kierowali sprawę na drogę postępowania dyscyplinarnego;

4) wyniki dochodzeń w sprawie przewinień, po zakończeniu postępowania i wymierzeniu kary porządkowej, przesyłali do Ministerstwa Opieki Społecznej (Biuro Personalne).

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

52.

OKÓLNIK Nr 7/37

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 20 lutego 1937 r. Nr Or. 5'1-7

w sprawie dostarczania pracy żołnierzom,
zwolnionym do rezerwy.

Do

*Panów: dyrektora Biura Personalnego,
dyrektorów i kierowników urzędów i zakładów podległych, komisarzy, dyrektorów i kierowników instytucji ubezpieczeń społecznych,
oraz do Pana dyrektora Funduszy Pracy.*

Przepisy prawne, dotyczące powszechnego obowiązku służby wojskowej, przyjęły zasadę, że obywatel nie powinien tracić pracy na skutek powołania go do służby wojskowej, jeśli po odbyciu powinności wojskowej zgłasza się z powrotem do pracy.

Sprawę tę reguluje ustawa z dnia 11 lipca 1919 r., normująca stosunki służbowe funkcjonariuszów państwowych podczas pełnienia służby wojskowej (Dz. P. P. Nr 59, poz. 357) — w stosunku do funkcjonariuszów państwowych o charakterze służbowym publiczno-prawnym, oraz art. 68 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 455) — w stosunku do wszystkich innych pracowników, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

Troską administracji państwowej powinno być zapewnienie powrotu do pracy żołnierzom, zwalnianym do rezerwy, niezależnie od ograniczeń formalno-prawnych, przewidzianych w wymienionych przepisach, z wyjątkiem przypadków, gdy pracownicy dopuszczają się podczas służby wojskowej czynów, dyskwalifikujących ich zdolność do służby.

Przypominając o obowiązku ustawowym przyjmowania do pracy żołnierzy-rezerwistów, polecam Panom dołożyć wszelkich starań, aby przyjmowani byli z powrotem do pracy również rezerwiści w stosunku do których nie zachodzi obowiązek prawny, a tylko moralny, wynikający z faktu, że zostali oni pozbawieni pracy w podległym mi resorcie na skutek powołania do służby wojskowej.

Ponadto zarządzam, aby przy przyjmowaniu na służbę nowych pracowników uwzględniani byli w pierwszym rzędzie kandydaci, wykazujący się odbyciem służby wojskowej (poza kobietami) lub pracą niepodległościową, jeśli odpowiadają oni wymaganiom kwalifikacyjnym.

Zarządzenie niniejsze wydaje się na podstawie okólnika Prezydium Rady Ministrów Nr 72 z dnia 23 grudnia 1936 r.

Minister:

(—) *Marian Zyndram - Kościałkowski*

Do wiadomości otrzymują:

Panowie Podsekretarze Stanu,
dyrektorzy Departamentów i
równorzędni w Ministerstwie
Opieki Społecznej.

KOMUNIKATY

53.

ZMIANY PERSONALNE

w okresie od dn. 16 lutego do 1 marca 1937 r. w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Opieki Społecznej, w urzędach i zakładach podległych.

Zmiany

(przeniesienia na inne miejsce służbowe, zmiana charakteru stosunku służbowego).

Mgr *Marian Siłkowski*, prow.
kierownik referatu Zarządu Centralnego —

z dniem 20.II. 1937 r. mianowany kierownikiem referatu.

Inż. *Gustaw Hoffman*, p. o. podinspektora pracy 22 obwodu w Częstochowie — z dniem 19.II. 1937 r. przeniesiony na stanowisko p. o. podinspektora pracy 15 obwodu w Łodzi.

Inż. *Zygmunt Szumski*, prow. obwodowy inspektor pracy 5 obwodu w Warszawie, przeniesiony na stanowisko prow. obwodowego inspektora pracy 15 Obwodu w Łodzi.

Adam Świtalski, p. o. podinspektora pracy 2 obwodu w Warszawie — z dniem 20.II. 1937 r. przeniesiony na stanowisko p. o. obwodowego inspektora pracy 5 obwodu w Warszawie.

Henrykowi Wolaninowi, podinspektorowi pracy 32/34 obwodu w Białymstoku, z dniem 20.II. 1937 r. powierzono pełnienie obowiązków obwodowego inspektora pracy 34 obwodu w Białymstoku.

Mgr Michałowi Monkielewiczowi, prow. podinspektorowi pracy 33/35 obwodu, z dniem 20.II. 1937 r. powierzono pełnienie obowiązków obwodowego inspektora pracy 35 obwodu w Grodnie.

Inż. Franciszkowi Gorzelanemu, kontr. referendarzowi 45 obwodu w Stanisławowie, z dniem 1.III. 1937 r. powierzono pełnienie obowiązków podinspektora pracy w tymże obwodzie.

Inż. Edwardowi Woysławowi, kontr. referendarzowi 44 obwodu w Przemyśle, z dniem 1.III. 1937 r. powierzono pełnienie obowiązków podinspektora pracy w tymże obwodzie.

Zwolnieni.

Mgr Józef Zieliński, kontr. radca Zarządu Centralnego, zwolniony na własne życzenie — z dn. 28.II. 1937 r.

Adw. Aleksander Bloch, kontr. referendarz Zarządu Centralnego, zwolniony na własne życzenie — z dn. 28.II. 1937 r.

Inż. Marian Czernicki, kontr. referendarz urzędu wojewódzkiego krakowskiego, zwolniony na własne życzenie — z dn. 28.II. 1937 r.

Zmiany na stanowiskach komisarzy ubezpieczalni społecznych.

Tom Ludwik — odwołany z dniem 28 lutego 1937 r. ze stanowiska komisarza ubezpieczalni społecznej w Lidze i powołany z dn. 1 marca 1937 r. na stanowisko komisarza ubezpieczalni społecznej w Pińsku.

Inż. Lelewel Bronisław — odwołany z dniem 28 lutego 1937 r. ze stanowiska komisarza ubezpieczalni społecznej w Pińsku i powołany z dniem 1 marca 1937 r. na stanowisko komisarza ubezpieczalni społecznej w Ostrowie Wlkp.

Ossowski Maksymilian — odwołany z dniem 28 lutego 1937 r. ze stanowiska komisarza ubezpieczalni społecznej w Ostro-

wie Wlkp. i powołany z dniem 1 marca 1937 r. na stanowisko komisarza ubezpieczalni społecznej w Lidze.

Zmiany na stanowiskach delegatów Ministra Opieki Społecznej do ubezpieczalni społecznych.

Mgr Zieliński Józef — odwołany z dniem 28 lutego 1937 r. ze stanowiska delegata Ministra Opieki Społecznej do ubezpieczalni społecznej w Pabianicach.

Zmiany na stanowiskach kierowniczych w instytucjach ubezpieczeń społecznych.

Dr Michałowski Narcyz — zaangażowany z dniem 1 marca 1937 r. na stanowisko p. o. lekarza naczelnego ubezpieczalni społecznej w Ciechanowie.

54.

W sprawie wydawnictwa pt.: „Pisma Zbiorowe Józefa Piłsudskiego“.

Instytut Józefa Piłsudskiego poświęcony Badaniu Najnowszej Historii Polski przystąpił do wydania dzieła pt.: Pisma Zbiorowe Józefa Piłsudskiego w celu spopularyzowania działalności i idei Marszałka Piłsudskiego wśród szerokich warstw pracującej inteligencji.

Z uwagi na znaczenie rozpowszechnienia prac pisarskich Marszałka Piłsudskiego wśród najszerzszych sfer społeczeństwa, Ministerstwo Opieki Społecznej całkowicie popiera akcję Instytutu.

Całość dzieła składa się z 10 tomów (po 400 stron).

Cena 30 zł za całość, po 3 zł miesięcznie za każdy dostarczony tom, uprzystępnia nabyć.

Zamówienia zbiorowe i indywidualne należy kierować: Instytut Józefa Piłsudskiego — Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr 1.

55.

W sprawie „Rocznika Służby Zagranicznej na rok 1937“.

Rocznik Służby Zagranicznej R. P. na rok 1937; jako oficjalna publikacja M. S. Z., poza urzędowym wykazem polskich urzędów dypl-

matycznych oraz stanu personalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, będzie posiadał, jak za lata ubiegłe, duży dział informacyjno-ogłoszeniowy. Rocznik będzie wydany w tysiącach egzemplarzy i rozesłany do wszystkich polskich placówek zagranicznych.

Z uwagi na propagandowe znaczenie Rocznika, rozpowszechnianego zagranicą, Ministerstwo Opieki Społecznej uważa poparcie tego wydawnictwa za celowe.

56.

W sprawie wydawnictwa „Polska p o r o k u 1926”.

Staraniem Zarządu Głównego Legionu Śląskiego Stowarzyszenia Powstańców Śląskich zostało wydane dzieło pt.: „Polska p o r o k u 1926”.

Wydawnictwo to stanowi zbiorową pracę i obrazuje dorobek Polski we wszystkich dziedzinach życia w okresie 1926 — 1936 r.

Z uwagi na treść, cel i charakter tego dzieła, Ministerstwo Opieki Społecznej uznało, że zasługuje ono na poparcie i rozpowszechnienie wśród szerokich sfer społeczeństwa.

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA, UL. DŁUGA 38/40.

NAKLADEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22, Nr 88158.

PRENUMERATA ROCZNA 12 ZŁ.

CENA ODDZIELNEGO NUMERU 1 ZŁ